

Når man kan læse arbejdsbeskrivelsen

LÆS & STAV. Systemet Doolexia er effektivt mod ordblindhed, men møder behersket interesse

Skriftsproget er det største smenneskehed har opnået. Og har du ikke skriftsproget med i vores samfund, er du virkelig sat af. Det er så vigtigt.”

Ordene er fra pædagog og underviser Peer Kromann Nielsen, og han ved hvad han taler om. Han lærte først bogstaverne i 4. klasse og fangede først for alvor skriftsproget da han var kommet op i 40'erne. I dag er han medstifter af foreningen Læs & Stav og har stået bag udviklingen af Doolexia-metoden. Det er et system som tilpasser sig den enkelte elev og som - ifølge flere kilder Grønt Miljø har talt med - forbedrer læse- og staveevnen med uhørt hast hvis man laver sine øvelser hver dag.

Danske Anlægsgartnere er derfor gået sammen med Læs & Stav. Med 'Projekt 100' vil de give et løft til anlægsgartnerbranchen som traditionelt har tiltrukket mange med læse- og skrivevanskeligheder. Det betyder at de første 100 anlægsgartnermestre kan tilbydes et Doolexia-forløb til deres ansatte og elever til 6.600 kr. eksklusiv moms hvor den planlagte kursusprijs er 25.000 kr. (se Grønt Miljø nr. 3, 2020).

Det har dog været svært at få sat skub i tilmeldingerne, fortæller uddannelseskonsulent i Danske Anlægsgartnere Julie Thostrup Vesterlyng.

„Det her ordblindeprojekt er jo vores lille hjertebarn, og vi er nødt til at få det endnu

Ordblindhed skyldes at man ikke kan parre bogstavernes udseende med ordenes lyde. En af metoderne til at træne denne evne op er at føle bogstavernes form - bogstaveligt talt.

mere i gang. Jeg tror kun at vi har en håndfuld ansatte i gang fra vores medlemsvirksomheder. Mestrene har været svære at få med på vognen, men så må vi bare være endnu bedre til at vise dem alle fordelene for ellers risikerer vi at projektet må lukke,” understreger hun og påpeger at de manglende muligheder for at få tilskud til forløbet muligvis udgør en forhindring.

Gået fem karakterer frem

En anlægsgartnermester som ikke har haft svært ved at se fordelene, er Uno Apold fra Grøn Entreprise A/S. Han mener ikke at virksomhederne bør lade muligheden for tilskud afgøre om de skal investere i deres ansatte.

„En pris på 6.600 kr. burde enhver virksomhed kunne være med på. Det hænger jo ikke sammen at vi skal have et tilskudssamfund hvor man skal have tilskud til alt før man gør noget. Specielt noget er så vigtigt som at kunne læse og stave. Selvfølgelig skal vi bære vores ansatte og elever og dygtiggøre dem og investere i dem. Det giver jo et enormt selvværd at kunne læse og at kunne blive forstået og føle sig tryk nok til at kunne sende en sms og give en tilbagemelding på skrift,” pointerer Uno Apold.

Uno Apold har tilbudt to af sine anlægsgartnererelever et Doolexia-forløb. En af dem er Daniel Zacchi som netop har rundet 200 træningsdage i

træk, og han kan mærke en enorm forskel fra tidligere hvor han altid bad sin lillebror læse sine beskeder og tekster igennem inden han sendte noget til nogen.

„I starten skulle vi skrive en tekst hvor jeg fik over ti fejl, og efter nogle måneder havde jeg kun to fejl. Så det hjælper enormt meget på stavningen, men også når jeg skal læse alt fra vejskilte eller købe mad i supermarkedet eller læse en arbejdsbeskrivelse. Nu skal jeg kun læse det én gang hvor jeg tidligere skulle læse det tre gange for at fatte det. Det betyder også at jeg ikke skal spørge om tingene så mange gange. Jeg kan læse opgaver og materialelister bedre, og uanset hvad er der jo bare masser af skrift i form af sms'er og aftaler som er langt lettere hvis du ikke har så svært ved at kommunikere på skrift,” fortæller Daniel Zacchi.

Doolexia-metoden tilpasser sig den enkelte elevs udfordringer. Det betyder at Daniel Zacchi ikke har fået læse- og staveopgaverne 100% korrekte da systemet hele tiden forsøger at aflure hans svagheder. Men Daniels 96% er også meget godt gået, understreger Peer Kromann Nielsen

„Daniel lægger virkelig en god indsats. Han er gået fem karakterer frem (på den almindelige 7-trins skala, red.). Det hele kommer an på arbejdsindsatsen og hvor ordblind man er fra start. Men det virker, og det er jo dét vi gerne vil bevise med vores Projekt 100,” siger han.

For livsglæden skyld

Med Projekt100 vil Foreningen Læs & Stav medvirke til at give 100 dages ordblindetræning til 100 børn og 100 voksne der har stave- og læseudfordringer. Målet er at få en uafhængig, faktisk baseret vurdering af effekten af Doolexia.

Foreløbige resultater på 19 testelever indikerer at to ud af tre elever når tæt på alderssvarende niveau for stavning og

Peer Kromann Nielsen, der selv var stærkt ordblind, er medstifter af Læs & Stav og har udviklet Doolexia.

Anlægsgartnererelev Daniel Zacch er - halvvejs gennem et Doolexia-forløb - gået fem karakterer frem.

læsning på kun cirka 100 dages intensiv træning. Det vil sige 45 til 60 minutter om dagen inklusiv frilæsning. Den sidste tredjedel oplever også mærkbare fremskridt, om end lidt langsommere.

Det er denne effekt som Læs & Stav gerne vil have dokumenteret så metoden kan blive langt mere udbredt. Ikke for pengenes skyld, understreger Peer Kromann Nielsen, men for livsglædens skyld.

„Nogle lever fint med kom-

penserende hjælpemidler, men det er en lykke når man opdager at man kan se hvad der står på et vejskilt når man kører forbi, altså i samme øjeblik. Vi havde en fra asfaltfirmaet Colas der fortalte at nu kan han selv taste vejnavnet ind på gps'en når han skal køre. Det er en tryghed, og det er en lykke. Og nu kan han læse en ordreseddel. Det er en lykke,“ fastslår Peer Kromann Nielsen som har haft de første 60 folkeskoleelever gennem et

Doolexia-forløb og knap det halve antal voksne. Derfor håber han at der kommer skub i anlægsgartnerilmeldingerne hen over efteråret.

Skal øve sig hver dag

Vil man blive bedre, er indsatsen det springende punkt. Det gælder de fleste af livets forhold. Også med Doolexia der handler om at få hjernen til at skabe nye forbindelser. Det kræver at man arbejder med sine øvelser hver eneste dag.

„Ordblindhed handler om at man ikke kan adskille lydene i talesproget. Og derfor kan man ikke parre lydene til et bogstav. Det er simpelthen ét tandhjul som går galt. Jeg oplever måske ordet kat som to lyde: ka og t. Og derfor kan jeg ikke parre de to lyde til tre bogstaver. Det kræver intens, daglig træning at få skabt den forbindelse som gør at du kan se et ord og straks ved hvad det betyder. Desuden har mange også en rygsæk fuld af nederlag med. En fortælling om sig selv som bygger på 'det kan jeg ikke' og en masse strategier som de har brugt for at overleve i denne skriftkultur som vi lever i,“ fortæller Peer.

Men som med al træning er der også en hverdag som presser sig på. På grund af spidsbelastning hen over vækstsæsonen har Daniel Zacchi kun nået i gennemsnit 20 minutters træning hver dag. Efter efterårsferien er det derfor meningen at skrue op frem mod december. Til den tid vil Daniel Zacchi have fået godkendt 4.000 ord i læsning og skrift og være færdig med forløbet og klar til den afsluttende test.

Ligesom Michael Jordan

Det har altså været en stor arbejdsindsats, og derfor er Uno Apold også stolt af sin elev og glad for at Daniel har været i stand til mande sig op til udfordringen hver eneste dag.

„De skal jo træne i deres fritid, så det kræver at de committed til det. Det er man nødt til hvis det skal gøre en forskel, og vi kan bare konstatere at det er lykkedes for Daniel. Det er ligesom dengang hvor Michael Jordan blev spurgt hvorfor han hele tiden var så heldig. Så svarede han at sjovt nok blev han heldigere og heldigere, jo mere han trænede,“ fortæller Uno Apold.

Men modsat Michael Jordan har de fleste mennesker ikke brug for at være den bedste. For de fleste er det fint at være god nok. Og det er bare meget lettere at føle når man kan læse og skrive. *It*

Er du interesseret i at høre mere, så kontakt uddannelseskonsulent Julie Thostrup Vesterlyng på 93882168 eller jtv@dag.dk.